

2den Behandling, nemlig fra 14,000 Rbd. til 20,000 Rbd., og derhos at vedføie en Anmærkning, der gaaer ud paa, at 9,000 Rbd. af de 20,000 skulle anvendes til uformuende, begavede Mænd under 21 Aar i omtrent lige Antal fra hvert Amt. Det vil sees, at dersom dette Forslag vedtages, da blive de 11,000 Rbd. til Folkehøjskoler staaende for at blive anvendte efter de samme Regler som hidtil. Nu er der ved 2den Behandling vedtaget, at der skulde lægges 3,000 Rbd. til de 11,000 Rbd. for at anvendes paa samme Maade, hvormod mit Forslag gaaer ud paa, at hverken de 3,000 Rbd. eller de foreslaaede 6,000 Rbd. skulle anvendes efter de hidtil fulgte Regler men efter de angivne nye Regler. Det er vistnok i Almindelighed anerkjendt, at de Beløb, der hidtil have været anvendte til Folkehøjskoler, væsentlig kun ere komne Gaardmandsønnerne tilgode, i alt Fald med meget saa Undtagelser, og jeg tør vel endog tilføie, at de for en meget stor Deel ere komne dem tilgode, som meget godt kunde have betalt og burde have betalt et langt høiere Beløb for deres Sønners Underviisning. Hvor tilbøjelig jeg end er til at antage, at man siden kan gaae til at fastsætte, at hele det Beløb, man vil anvende i dette Niemed, bør anvendes til Fordeel for Uformuende, saa har jeg imidlertid ikke troet, at man nu kunde gaae saa vidt at foreslaae dette, men jeg har havt en anden Betragtning, der har ledet mig til dette Forslag, og denne Betragtning er ogsaa Grunden til, at jeg først har kunnet komme frem med det saa tilbigt. Fleertallet i Forsvarscommissionen havde foreslaaet — det var os allerede bekjendt før 2den Behandling — at i Corporalskolerne skulde saadanne unge Mænd kunne optages, som besad en Rundsstabsgrad, som unge Mænd kunne erhverve sig i to Halvaar paa Folkehøjskoler. Jeg vidste ikke, hvorvidt Krigsministeren vilde optage den samme Tanke i sit Forslag, og jeg kunde derfor ikke i Henhold dertil stille noget Forslag til 2den Behandling. Jeg saa imidlertid, at Krigsministeriet er gaaet den samme Vej, og dette har foranlediget mig til at antage, at dersom vi skulle haabe at see den Tanke skyldestgjort, som saaledes er angiven i Lovforslaget, at vi skulle faae unge Mænd til at gaae Reservebefalingsmandsbanen, saa maae

vi hjælpe de fattige unge Mænd itide til at faae den Rundsstab, som er fornøden for at gaae denne Bane; thi jeg troer neppe, at der bliver ret mange Bondesønner, som ville, blot med Udsigt til at kunne faae 2—300 Rbd. i Orlovspenge, forlænge deres Militairtjeneste i 2—3 Aar. Dette tillader jeg mig at betvivle, saa meget mere, som det jo er bekjendt, at efter den nu bestaaende Regel er der jo saare Mange, der med betydelige Opoffrelser søge at frigjøre sig for den militaire Tjeneste. Dette viser jo, at den ikke er videre behagelig for de Bedkommende, og jeg antager derfor ikke, at der er Mange, som med Udsigt til en ringe Tjeneste ville forlænge denne. Dersom altsaa den Tanke skal realiseres, og derpaa beroer det overordenlig meget, hvorvidt man skal naae at faae Reservebefalingsmænd tilstede i fornødent Antal, saa siger jeg: Saa maae vi søge paa hvilken Maade vi bedst kunne, at tage unge, begavede Mænd under Armene, saaledes at de, inden de indtræde i Militairtjeneste, kunne have den Udbannelse, som i den Henseende forlanges. Det er navnlig denne Betragtning — jeg siger: det er navnlig denne — der har ledet mig til at stille Forslaget, og derfor har jeg angivet i Anmærkningen en vis Alder, for at de kunne have den fornødne Rundsstab, inden de træde ind i Tjenesten; men jeg har selvfølgelig ogsaa havt en mere almindelig Betragtning, den nemlig, at ligesom nu det Beløb, man har bevilget, i mange Aar er, som jeg har nævnt, kommen de mere Formuende tilgode, saaledes burde man nu søge at bøde paa, hvad der efter min Opfattelse har manglet ved de tidligere Bevillinger, derved, at man forhøiede Beløbet til Fordeel for de Uformuende. Jeg skal gjerne indrømme, at der kan være visse Ulemper ved den Fremgangsmaade, der er foreslaaet; men jeg havde ønsket at kunne fastslaae det saaledes, at Beløbet navnlig kom unge Mænd tilgode i lige Antal over hele Landet; thi man gaaer jo ud fra, at Udskrivningsdistricterne, Brigadefredsene eller, hvad man nu kommer til at kalde dem, blive forbeelte lige over hele Landet og faae deres Mandstab fra visse bestemte Kredse, og jeg troer derfor, at der indenfor saadanne Kredse maa være de Mænd, som jeg omtaler. Jeg